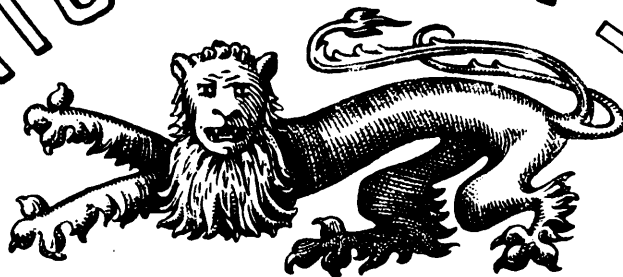

EESTI METS

Nr. 8. August 1922. a.

KINNITUS AKTSIA SELTS

EESTI LLOID

Peakontor: Tallinnas, Pikal tänawal 28.

Kõnetraadid: 6-24 ja 17-03.

W õ t a b w a s t u :

**tulekinnitusi,
weokinnitusi,
elukinnitusi.**

Soodsad tingimised. Kindel wastutus.

Kiire ja korralik kahjude korraldus.

**Teateid annawad Peakontor ja agendid kõigis linnades ja
alewites Eestis.**

Kinnitage oma warandust ja elu kunni weel aega!

A|S.

«SILVA»

**Näitusel pawiljon
nr. 35.**

**Peakontor, ladud ja kauplus
TALLINN,**

Merepuiestee 17.

**Telefonid kontoris 9-29, 13-80,
kaupluses 18-09.**

Tartu jaoskond: Riia tän. 2, telef. 2-41.

Lubjawabrik Tamsalus, telef. Tapa 24.

Ommedo lauawabrik, Mustwee 18.

A.-S. „Forest“ Narwas (end. D. Zinowjew) telef. 97.

Telegrammide aadress:

TALLINN - SILVA.

TALLINN - FOREST.

Hea on, kui hästi läheb!

**Aga targasti teeb, kes
oma warandust kinnitab**

„Polaris” es

**„Polaris” Eesti Kinnitus-
Aktsia-Selts**

Tallinn, Wana Wiru t. 12

Agendid igas linnas

EESTI METS

Metsa- ja jahiasjanduse kuukiri.

Tellimise hind:

1 aasta peale 300 marka, ½ aasta peale 150 marka, üksik nummer 25 mrk. Väljamaale aastas 400 mrk. Toimetuse ja tallitus: Metsade Peawalitsuse juures, Tallinnas.

Kuulutuste hind:

1 lehek. 1500 marka, ½ lehek. 800 marka, ¼ lehek. 450 mrk. Tekstis ja kaantel 100% kallim. Aadr. liht ja rahasaadetustele: Kuukiri „Eesti Mets“ Tallinnas.

Nr. 8.

August 1922.

2. aastakäik.

Lugejatele ja kaastöölisele!

Kuukirja „Eesti Mets“ ellukutumine ja temale kindlustuste muretsemine oli minu ülesanne, missugune kawatus juba siis kohe minu mõttes mõlkus, kui meie metsade walitsemise arenemine alles weel lapsekingades omi tigusamme tegi.

Nüüd on keskwalitsuse ja ülikooli juure tugewamad jõud koondud, töö on sihi-kindel ja kuukirja hea edu nimel olen palunud kõiki jõudu mööda niihästi juhtimisest kui ka kaastööst osa wõtta.

Minu alaline elukoht, mis teenistuse kohast tingitud, ei ole Tallinnas ja selle tõttu olen mitmekülgse järelkaalumise järele leidnud, et mina kauem wastutawa toimetaja kohuseid täita ei suuda. Loobudes wastutawa toimetaja ametist, kui nimekandja ja jäädes kõrwaliseks toimetuse liikmeks edasi, soowin kuukirjale wärskendud edu ja palun kõiki lugejaid ja kaastöölisi edaspidi weel surema usaldusega „Eesti Mets'a“ toetada ja kõiki dele metsa- ja jahisõpradele soowitada.

Tänap kõik, kes mind senini on usaldanud ja mulle kaasa aitanud.

Haapsalus, 1. augustil 1922 a.

Chr. Lellop.

„Eesti Mets'a“ uue toimetuse poolt.

„Eesti Mets'a“ senine wastutaw toimetaja h-ra Chr. Leilop, kellele „Eesti Mets'a“ oma olemasolu eest tänu wõlgneb, on oma kohustused maha pannud. Põhjust selleks on annud metsaülemate ülirohke töö, mis waimliseks tööks paiguti enam mingit waba aega üle ei jäta. Kui sellele weel juure lisada, et h-ra Leilop, kui Haapsalu metskonna metsaülem, sunnitud oli alaliselt Haapsalus elama ja sealt „Eesti Mets'a“ juhtima, mis kauge maa tõttu selle töö weel palju raskemaks tegi,—on tema lahkumine arusaadaw.

„Eesti Mets'a“ uus toimetus tahab kõik oma jõudu ja teadmisi selleks ära kasutada, et kuukiri niihästi sisuliselt kui ka väliselt aja kõrgusel seisaks ja loodab, et lugupeetud kaastöölised „Eesti Mets'a“ oma kaastöötamisega igatepidi toetama saawad.

Ühes sellega teatab toimetus, et toimetuse tööd on järgmiselt ära jaotatud:

Wastutaw toimetaja h-ra A. Netze, metsaasjanduse osakonna toimetaja h-ra Alfr. Auksmann, metsatööstuse—h-ra P. Saks, metsakorralduse—h-ra E. Schabak, kutsehariduse ja õpekatsete—h-ra A. Mathiesen, jahiasjanduse—h-ra W. Wallner, kutseühisuse—h-ra Chr. Leilop ja mitmesuguste ja poolametlikkude teadete—h-ra J. Zolk.

Seniste ja uute tellijate ja kaastööliste osawõtmise peale lootes asume oma raske ülesande juure ja kutsume kõiki ühisele loowale tööle!..

Toimetus.

Metsaasjandus.

Tamme kultuureerimine koridoris ja tihe kultuur lappidel.

K. F. W-g.

„Eesti Mets'as“ on juba mitu korda sõna wõetud tamme metsade kohta, mis näitab, et huwi selle kadunewa puuseltsi vastu mitte wäike ei ole. Arwan et ei ole mitte lootusetu mõte, piiri panna kaunima puuseltsi kadumisele, kui ainult kohastel tingimistel tema uuendamisele asutaks.

Üheks tamme uuendamise wiisiks on „tihe kultuur lappidel“, mis prof. Ogiemsky poolt samanimelises kirjatuses laiemalt käsitatud ja mille tutvustamiseks alljärgnewad read on määratud.

Prof. Ogiemsky kultuurid said forraldatud Tuula kub. (Pestl-Wenemaa) metsades, s. o. kõige põhjapoolsemas Ida-Euroopa osas, kus tamme metsad terve massiwiina weel ette tulewad.

Pea metsatüüp Tuula metsades on tamme-pärna segamets, tumeda metsamulla peal, kus leetmulla (põhsole) tekkimise protsess enam-wähem wälja on arenenud. Leetmulla rohkenemisega lähed enamus pärna kätte.

Tamme enamusega metsades on seal suuremalt jaolt lageraie tarwitusel.

Wiimase 30. aasta jooksul tarwitatakse ainult kunstlikku tamme uuendamist, sest et loomulik uuendamine, waatamata tema suure tähtsuse peale, raske läbiwõtta on: peasjalikult harwade seemneaaastate (6.—7. a. tagant) ja tamme wäheuse tõttu küpfehes puestikkudes.

Et raiestitud ebulalt teiste puuseltsidega (peale tamme) täis kasvawad, siis on kunstiline tamme uuendamine ainult kaasabi loomulikule metsauuendamisele. Metsakaswataja ülesanne seisab ainult selles, et teatud arwu tamme si loomulikult tekkiva metsa alla soetada.

Pea takistus tamme kasvamisele raiestitu peal seisab teiste puude wõsudes, mis noori tammekefi ära lämmatada ähwardawad; sellepärast peab metsakaswataja suurem mure olema tammekefi digel ajal lämbumise eest päästa. Kui selle eest hoolt ei kanta, siis kaowad kõige paremad kultuurid.

Teine waenlane kultuuridel on rohi: efimes-tel kasvamise aastatel warjab ta tammekefi ja teeb neile suurt kahju mapinna kuivatamisega. Peahädaoht ilmub aga alles talwel: lume ras-

tuse all kitsub rohi kunni kevadeni noored taimed maa külge.

Peale selle teevad suurt kahju ka hilised kevadised öökülmad (mais ehk koguni juunis) ja jänesed puu latvade äranärimisega.

Ravitsemise puudusel on teiste puude võsudes suur hädaohht tammemele, kuid õige kasutamise juures võivad võsud tamme kasvu edendamise tähtsamaks teguriks muutuda, kaitstes rohu, jäneste ja öökülmade eest ja luues n. n. „kõhutusejõudu“: on ju teada, et tamm hästi ainult „kasukas“ kasvab, s. o. kui ta külgebist varjatud, kuid lahtise „pääga“ on jäetud.

Sellega kujuneb tamme uuendamise küsimus niisuguste kasvutingimiste loomisest, kus võsa ära kasutatakse „kasuka“ loomisest, ilma et ta see juures tammesid ära lämmitada saaks.

Tamme reas kultuur koridorides.

„Kõhutusejõu“ tähtsus tamme kultuuridele selgus kohalistele metsateadlastele alles möödalanud aastasaja 90. aastates, kui juba ligi 50 a. kultuurisid oli tehtud, millest aga suurem osa kaduma läks — vastava ravitsemise puudusel.

Bandi nimelt tähele, et kohe peale langi maharaiumist istutatud tammed, kui puudub veel võsa, kevadel küll annavad virvesi, mis aga pärast tihthepeale hiliste öökülmade poolt elujätetuseni ära wigastakse; taim kasvatab suurel arvul külgojki ja omandab kildura pöösa kaju.

Ümberpöördukt, — võsastitus üles kasvunud ja külgebist kaitstud tammekesed sircuvad ruttu sihvamateks, faledateks puukesteks, andes iga aasta tugenad ladwad ja virved.

Nimetatud nähtuse põhjal tekkis tammeme reas „koridori“ kultuur. Nõja alustaja N. Mosthanow istutas tammed 2.—3. aastal peale langi maharaiumist, kui lant mitmesuguste, kunni poole sülla kõrguste, puude ja pööfaste võsudega kaetud oli.

Istutati ribadesse, millede wahel 1—2 sülda oli. Iga 2.—3. aasta tagant, peale istutamist, käidi read läbi murdes, lõigates ehk maharaiudes kõik tamme latvaid varjavad okjad ja puud. Selle tagajärjel tekkisid langi peal kasvamas võsa-metsas kitsad wahed — „koridorid“, kus tammekesed reas võsa seinte wahel arenesisid.

Seefugune ravitsemise viis andis võimalust noorte tamme latvadel täiesti vabalt valgust tarvitada, kuna küljed võsast varjatud olid, mis takistas külgojki tekkimast, sunnis puukesi ülesse poole püüdma ja tugewaid, kunni 2. jala pikkuseid, üheaastaseid ladwa virvesi andma.

Prof. Morosow ja tema õpilased uurisid

selle metoodi tähtsust, eraldi tähele pannes võsa maapinna kaitsemise ja „kõhutusejõu“ mõju.

Paljaks raiutud lant—prof. Morosowi järele—ei võimalda häid tingimisi tamme kasvamiseks, sest maapinda katab võga ruttu tihed, lõpsakalt kasvav rohi, mis isikranis ülemist maapinna kihti kuitatab, kuna istutatud tammed esimestel eluaastatel just sellest kihist omale tarvilikku niiskust leiavad. Raieistiku peal tekkinud võsa takistab aga rohu ilmumist ja hoiab sellega alles maapinna ülemiste kihtide niiskust.

Tagedatel raieistikuldel hakkavad igasugu kõrrelised (Gramineae) kasvama; nende tugew juurekawa, laienedes humuse kihis, sunnib tamme juuri enesele leetmulla kihis asupaika otsima, mis tamme arenemisele aga kõige halvem on.

Suhtumisel, kui raieistik võsaga kaetud, seisab maakate koos laialehistest nõrga juurekawaga metsataimedest, mis tamme juurte arenemist ei takista.

„Kõhutusejõu“ tähtsus koridori metoodi juures, peale juba nimetatud, seisab ka veel selles, et administratsiooni wahesujel ja tammeme walgustamisel saadava witsamaterjaali tarvitajate puudusel siiski võimalik on kultuuride ravitsemisele asuda, sest tammeme walgustamine sünnib teatawatel, kergesti leiduwatel kohtadel; puhastust nõudew pind on märkja wäiksem ja ravitsemise tööd selle tõttu lihtsamad ja odavamad.

Peale mitmeaastast „koridoride“ ravitsemist kasvavad tammeme ribad wahel olewad maarihad niimõrd pehme puufeltsidega täis, et nende okjad tamme latwu hakkavad varjama, siis (harilikult 5—6 a. peale kultuuride tegemist) asutakse puieistiku noorendamisele.

Noorendamise juures raiutakse waheribades asuwatest pehmetest, wahest ka kõwadest, puufeltsidest kõige suuremad ja tugewamad puud maha, kuna peenemad ja nõrgemad kasvama jäetakse, selle läbi saab terve puieistik just nagu nooremaks. Maharaiutud puude kändudest ilmub warsti uus võsa; suuremate puude kroonid, mis enne tammesi warjasid ja neid äralanumatada ähwardasid, on peale puude maharaiumist just kui maandunud ja warjatud ainult maa pinda.

Sühibalt kokkuvõttes, — tüübilist „koridori“ kultuuri tehakse järgmiselt: 2—3 aastat peale langi paljaks raiumist, kui ta juba võsaga on kaetud, istutatakse (ehk külitakse) sinna tamme seemikud (ehk tõrud). Istutamise korral—ribade wahel 2 sülda ja seemikute wahel pool sülda; külimise juures ribad wahel 1 süld, küliwiskohtade wahel $\frac{1}{8}$ sülda ja iga koha peale 5 tõru.

Õfiteks ravitsetakse „koridorides“, pärast noorendatasse.

Karavainbla koridori kultuuri läbiõimise tõttu said Tuula metsad lühikese aja jooksul rikkastatud suurema arvu hääksuvuliste tamme noorendikubega.

Tihe kultuur lappidel.

Koridori meetod võimaldab kultuuri teostamist vast alles 2–3 aastat peale langi maharaiumist, kui ta mõsaga juba täis kasvunud on. Niisuguse viimistuse tagajärjel kultuuride tegemises: 1) kaob 2.–3. aastane juurekasv, 2) tekitab jégabus majanduslistes kalkulatfioonides, sest teadmata on, millal lant valmineb kultuuride jaoks.

Loomulikult ilmub mõte tarvitada meetodi, kus kultuuride tegemisele võiks kohe peale langi paljakraiumist ja puhastamist ajuda, jelle juures mõsa kasutamiseft mitte loobudes.

Ühelt seejuga võiks olla „tihe kultuur lappidel“. Tiimu peale valmistatakse 200 lappi, suu-uses 2 × 1 m., iga lapi peale külitakse 50–100 tõru eht istutatakse 25–50 ühe-kõhe aastast tammekest. Sellest armust jääb iga lapi peale tulewikus ainult üks parem tamm järele. Lappide peal tihealt kasvavad tammed annavad vastastikku üksteisele „suhutusjõudu“, kuna kõrgemale kasvades ka maapinda varjavad ja rohu tekkimist takistavad. Tiheba koosseisu tõttu kannatavad nad vähem külmade õhuvoolude ja soojuse kiirgamise all.

Selle meetodi pea tähtsus seisab aga mõimaluses, mõnest kümnest seinnest, loomuliku väljavalitu ärakasutamise teel vastastikkuses mõitluses olemise eest, niisuguseid välja valida, mis kõige tugemamaid ja vastupidavamaid tammesid mõivad anda. Õfimestel aastatel, peale kultuuride tegemist, tuleb rohi tammekeste vahelt aegajalt ära kütuda ja maapind kobeaks teha, kui ta kõva kooruse peale tõmbab; kuid ka ilma sellela kultuurid suurt ei kannata.

Lappisid ümbritsevast mõsast tulevad kõik tammegi ärakõmmatada ähwardavad puud maha raiuda, filmaspidades aga „suhutusjõu“ ja mõsa kaitse tähtsust ka selle kultuuri viisi juures.

Kui mõsa lappide vahel liiga kõrgelt kasvab, asutakse puieestiku noorendamisele, mis hiljemalt ja harvemalt mõib sündida kui „koridori“ meetodi juures.

Ravitsemine on ülepea kergem, sest metsakasvataja tahlepanel on vähema arvu üfjuste peale pööratud. Niisama mõjuvad ka ravitsemise

mise puudused vähem kultuuride kõrdamineku peale.

10–15 aastased kultuurid harvendasse järgmiselt: igi lapi peal valitakse välja viis paremat, enam-vähem üheaugusele paigutatud tammekest. Neude äravalitute ümbert raiutakse kõik kasvamisft segavad tammed ära, kuna rõhutud eksemplaarid efiat ju alles jätatakse.

Niisugune harvendamine tuleb iga 5–10. aasta tagant korrata.

„Tihebat kultuuri lappidel“ võiks sooritada ka niisuguste mõsaga kaetud raieestikude peal, kus noori ühe-kõhe aastaseid seemituid (eht tõruse) tuleb istutada. Niisuguse kultuurmaterjalili tarvitamine nõuab rohu kütumist efiimestel aastatel; lappidel kütumine on aga lihtsam kui reaskultuuri juures ja mõib ka mõnel juhtumisel hoopis ära jääda.

„Lapi kultuuri“ korraldamiseks olid mitmes kohas, peaaegalikult tamme-pärna segametsades, proovitud valitud, et võrrelda „tihebat kultuuri lappidel“ — „reaskultuuriga“, selgitada külamise ja istutamise tagajärgi ja kasvutamise viisi.

Kasvu käigu vaatlusi toimetati järgmiselt: reas istutamisel mõõdeti iga tamm, reas külimisel üks parem eksemplar küli kohal ja tiheba kultuuri juures iga lapi peal viis kõige tugemamat.

Kõrgus mõõdeti sentimeetrites, läbimõõt — millimeetrites (kuni 10 aast. puudel maa peal, wanematel 30 s/m. kõrgusel.

Tihe kultuur lappidel, lagendikul ja mõsaga kaetud raieestikul.

Lagendikul mõdetud proovitükil küliti iga lapi peale 100 tõru. Lõrve proovitükil sisaldas 160 lappi; pool proovitükist sai ravitsetud, pool mitte. Ravitsetud lappidel kütuti rohi ära ja iga külitoha ümber 7" laiuselt sai muld kobeaks tehtud. Lappide vahel külamise ajal puud ja pöösad puudusid.

Kasvu käiku ifeloomustavad andmed järgmisel lehelüljel. (W. tabel I.)

Andmetest selgub: wah ravitsetud ja ravitsemata proovitükli poolte vahel näitab, et tammekestel rohuga tugemat mõitlust tuli pibada, kuid et mõit tammekestele jäi.

Mõsaga kaetud raieestiku peal valitud proovitükil kultuur ja ravitsemine oli samal viisil korraldatud kui lagendikul.

Tabel I. Tihe kultuur lappidel lagen-
difu peal.

Wanadus, aast.		5 a.	6 a.	7 a.	9 a.	11 a.	12 a.	15 a.
Läbimõõt m/m.	Ravitsetud	17	20	24	28	39	35*	48
	31 na rawit.	13	16	21	25	36	33*	47
Kõrgus f/m.	Ravitsetud	71	93	118	168	252	272	346
	31 na rawit	60	76	101	146	218	248	318

Tabel II. Tihe kultuur lappidel raies-
tifu peal.

Wanadus, aast.		6 a.	7 a.	8 a.	10 a.	12 a.	14 a.	16 a.
Läbimõõt m/m.	Ravitsetud	17	23	29	39	53	57	59
	Ravitsemata	16	21	27	37	49	54	59
Kõrgus f/m.	Ravitsetud	115	154	252	311	477	531	640
	Ravitsemata	110	156	238	294	448	504	588

Maagu andmetest paistab, on rawitsemise mõju kasvule kõige suurem, kuid siiski mitte nii suur, et rawitsemist isedraalselt tarviliseks tuleks lugeda.

„Reas“ ja „tiheda“ kultuuri võrdluseks olid proovitud valitud halvemates kasvutingimistes; reaskultuurid vaheldusid lappide kultuuriga. Järgmised andmed kirjeldavad kasvukäiku:

Tabel III. „Reas“ ja „tiheda“ kultuuri
võrdlus.

Wanadus.		3 a.	4 a.	5 a.	7 a.	8 a.	9 a.	10 a.	13 a.
Läbimõõt m/m.	Tihe kultuur	5	8	11	14	21	24	20	35
	Reas kultuur	3	5	7	9	13	14	12	22
Kõrgus f/m.	Tihe kultuur	33	51	73	102	129	194	—	358
	Reas kultuur	19	27	39	49	63	101	144	207

Kasvu käik lappidel on märksa edukam, millest järeldada võib, et iga lapp tugewam ja vastupidavam on mitmesuguste kahjuliste mõjude vastu, kui ühtki tammekene rea kultuuris. Kõrgusjõu tähtsus mõlemate kultuurviiside

* Läbimõõt mõõdetud 30 f/m. kõrguselt.

juures paistab kõige selgemalt wormarwube* võrdlemisel filma. Wormarw iseloomustab tugev täius. Mida täistüvisem puu, seda rohkem puhastab ta ennast okstest tihutusjõu mõjul. Wie keskmise mudelipuu järgi saadud andmed näitavad järgmist:

Tabel IV. Wormarwub.

Mitmesugune kultuur	Wanadus	Läbimõõt	Kõrgus	Wormarwub		
				Mag.	W nim.	Reitm.
Tihe kultuur lappidel	10 a.	9m/m.	208f/m.	0,438	0,339	0,42
Reas kultuur	10 a.	19m/m.	195f/m.	0,351	0,292	0,322

Lappide kultuuril on wormarwub suurem, sellega ka tihutusjõud suurem.

Taimede arv külümise ja istutamise juures.

Külümise selgitamiseks valiti proovitud, kus iga lapi peale 50 ehk 25 üheaastast tammekeski istutati. Kasvu järeldused on näha tabelist:

Tabel V. Istutamise tiheduse võrdlus.

Wanadus.		3 a.	4 a.	5 a.	7 a.	8 a.	9 a.	10 a.	13 a.
Läbimõõt m/m.	50 tütti.	7	9	12	15	23	2	22	37
	25 tütti.	6	9	12	16	23	26	23	39
Kõrgus f/m.	50 tütti	34	55	80	111	131	188	236	355
	25 tütti.	31	50	76	105	130	184	234	358

Andmetest paistab, et 25. tammega lapi alguses jämeduse ja kõrguse kasvus maha jäädavad, kuid pärast jõuavad tihedamalt istutatutele jämeduses 4. aasta ja kõrguses 8. aasta pärast järele. Peale selle arenes halvemalt istutatud tammekeski juurekawa paremini välja kui tihedalt istutatud essemplaaridel. Sellega võiks istutamisel tammekeski arvu 25 tütti lapi kohta piirata, kuna külümise juures mitte vähem kui 50 tõru lapi peale võima ei peats. Maapinna harimine ja kultuuri tegemine. Maapinna harimine proovi tükkide peal sündis järgmiselt: Teatava sügavuseni kaevati

* Видовое число; формажл.

aut, mätasliht koguti ühele poole, muu muld teisele poole. Augu täitmisel paigutati augu põhja rohu juurtest wabastatud ja labidaga peeneks tehtud mätasliht, mille peale järele jäänud muld wifati ja rehaga pealmine kord tasandati. Maapinna harimise sügawus istutamise juures kõitus 30—40 f/m. ja külumise juures 20—40 f/m. wahel; ülesse sattus alati leetmulla kiht. Harimise sügawuse mõju selgitamiseks said proowi tükid 10. kummi 55 f/m. sügawuseni ülesharitud.

Allpool paigutatud tabelis on mõrdluseks mõetud andmed ilma harimata ja 30 f/m. sügawuseni haritud maapinna kohta.

Proowi tükil ulatas mätasliht kummi 10 f/m., kuna allapoole niifama sügaw leetmulla kiht läks; 20 f/m. kummi 50 f/m. oli hernetaoline maapinna kiht.

Tabel VI. Maapinna harimise mõju.

Wanadus.		4 a.	5 a.	6 a.	7 a.	9 a.	10 a.	11 a.	12 a.	15 a.
Kõr- mõõt m/m.	30 f/m. sü- gaw haritud	9	14	17	21	25	33	27	32	47
	Ilma ha- rimata	8	13	16	20	25	33	27	32	47
Kõr- gus f/m.	30 f/m. sü- gaw. harit.	41	93	138	180	231	263	—	367	476
	Ilma ha- rimata	24	74	109	171	207	245	—	367	476

Efialgu oli haritud maapinnas tamme lastw parem, kuna pärast-poole harimise mõju wähemaks jäi ja 12. aasta wanaduste tamme juures päris ära kadus.

Sellegi peale waatamata on maapinna harimine tarwilit, sest et siis külumine ja efialgne rawitsemine kergem on. Maapinna harimisel tuleb tähele panna, et tamme juured esimestel aastatel leetmulla kihti ei sattuks, mis halwawalt tamme juurelawa arenemise peale mõjub.

Peale maa harimist sünnib külumine augustestesse, mis külwi waiaga tehtud; tõrub taetalle peenra mulluga kinni.

Istutamise tarwis tehakse augud terawa puu waiaga; juured lastakse auku, hoides tüwe alu- alumist osa ühe kae sõrmedega, kuna teisega aetatse aut mulluga kinni, selle peale rõhku pannes et juurte wahetele tühje kohte ei jää.

Mõned proowi tükid said ainult maafirwega haritud; nendes lohtades tehti istutamise asemel raud waiaga. Pärast külumist ehk istutamist tuleb maapind õhuteise saepuru korruga latta, mis efialgset niistuse äraauramist takistab.

Reas kultuuri tegemisel tuleb tiinu peale 2400

istutamise kohta ehk 8200 ruutjalga maad harida, lappide kultuuri juures 200 lappi ehk 4000 ruutjalga; seega wiimasel juhtumisel 25% rohkem kui reas kultuuri juures. Harimise kulud ei tule aga mitte niipalju kallimad, sest 200 suurema kohta harimine tarwitab vähem tööd kui 2400 wäikse, kus rohkem aega ühest kohast teise minemise peale ära kulub.

Istutamisel tarwitawad lapi kultuurid kaks korda rohkem taimesi kui reas kultuur (5000 ja 2400); külwi juures nõuab lapi kultuur 10.000 tõru, reas kultuurid — 12 — 15.000 tõru tiinu peale.

Magu sellest näha mõib, on istutamine „tihe- dal kultuuril“ niipalju kallim kui palju umbes 2500 seemikut ühes istutamisega (haritud maapinna peale) maksab. Külumise juures on kulud mõlemil wiisil ühesugused. Wõrdlemisel tuleb aga silmas pidada, et reas kultuur, iseäranis küli, nõuab alati täiendust, kuna tihe dal kultuuril see ära jääb.

Istutamine või külumine.

Tekib küsimus misugust kultuurmaterjaali tarwitada; kas külida või istutada, siis kui wanad peaks olema seemikud. Omal ajal walit- ses arwamine, et külma ja rohu eest kaitsmine

Tabel VII. Kaswu läit kultuurmaterjaali järele. Kõrgus sentimeetrites.

Wanadus.	Kõrgus	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Kultuuride wiis.		546											
Külumine. (tihe kultuur lappidel)		509	399	314	399	509	546						
Külumine. (reastultuur)			296	179	226	296							
3. aast. seemikute istut. (reastultuur)				164	186	256	343	395					
7. aast. istitute istut. (reastultuur)					87	106	113	122	136	176	214		

Istutamise aastad on tabelis (—) märgitud.

on võimalik — tarvitades tugewaid, kunni kolme jala kõrguseid istikuid. Ajajooksul aga leiti otsustarbekohasemaks noori seemikuid istutada, mis nõuab küll rohkem tööd ravitsemise juures, kuid kindlustab rohkem kultuuri edu.

Uute waadete poolehoidjad tõendavad, et külimisel ja noorte seemikute istutamisel tekkunud kultuurid parema juurdekaswuga on, kui suurte istikute läbi tekkivad kultuurid.

Siimesed aastad peale istutamist pöewad tammed ja annavad wälise juurdekaswu. Seda näitawad ka andmed.

7 aastased istikud annavad peale istutamist järgmise 4 aasta jooksul õige wälise juurdekaswu, alles 5 aastal muutub juurdekasw normaalselt. Ka 3 aast. seemikud annavad wast peale 4 aast. normaalse juurdekaswu. Külimisel tekkunud kultuuridel seda seisakat aga ei ole, juurdekasw tõuseb korrapäraselt.

Linuke eesõigus wanemate istikute istutamisel seisab selles, et neil juba teatav materjaali tagawara on (7 aast. on 99 i/m. kõrge). Kui istutamine termete seemikutega on tehtud, siis, waatamata ajalise kaswu wähenemise peale, ei suuda külitud materjal siiski kätte saada 1 aast. seemikut niisama kui nooremad seemikud wanemaid.

Tabel VIII. Külimise ja istutamise mõrblus.

Wanabus aastates	Külimine.	6	7	8	10	12	14	16
	Istutam.	7	8	9	11	13	15	17
Läbimõõt m/m.	Külimine.	17	23	29	39	53	57	59
	Istutam.	24	30	36	52	56	79	80
Kõrgus i/m.	Külmine.	115	154	252	311	477	531	640
	Istutam.	191	224	308	379	—	613	771

Tabel IX. 1 ja 3 aastaste seemikute kaswu mõrblus.

Wanabus.	1 aast.	3	4	5	7	8	9	10	13
	3 aast.	5	6	7	9	10	11	12	15
Läbimõõt m/m	1 aast.	3	5	7	9	13	14	12	22
	3 aast.	7	10	13	17	26	29	25	42
Kõrgus i/m.	1 aast.	19	27	39	49	63	101	144	207
	3 aast.	62	66	88	116	150	204	265	376

Wiletvalt wäljaarenenud istutusmaterjaali tarvitamisel kestab kaswu wähenemise aeg pikemalt ja siis suuremalt jaolt istutatud tammed külimisest kätte saada ei suuda.

Kõikide ülaltoodud andmete põhjal võiks järgmist otjust teha:

1) Tihhe kultuur lappidel on otstarbekohane lagenditkudel; ravitsemise lihtsustamise mõttes võiks seda wiiji aga ka raieistikutude peal soowitada.

2) Kultuurid annavad häid tagajärgi külimisel, kui ka istutamisel; wanema materjaali tarvitamisel võib ainult hästi wäljaarenenud tammi istutada.

Langiajamise kord.

E. Schabak.

(Järg.)

Äri läheb aga keerulisemaks, kui ühes ja samas kwartalis on raiumiseks määratud mitme majanduse puestikud. Siis alluvad wähemuse puestikute osad enamusele määratud raiemisele. Et kawatsetud lang siin mitne majanduse puestikust läbi käib (tõhe pitutisihist teiseni), siis tuleb wäljaarwata, kuipalju iga majanduse osast on selle langi riba sisse juhtunud.

Arwepidamisest võib selle juures järgmist vormi tarvitada:

1922 a. lang.

Kw. Nr.	Dja		Mänd.	Kuust.	Sehtpuu.	Kokku.
	liter	tiinu	tiinu	tiinu	tiinu	tiinu
8.	a	7,4	0,5	—	—	—
	b	10,8	—	1,2	—	2,5
	c	8,5	—	—	0,8	—

Nii tuleb teha iga kwartalis kunni aasta normini ja edasi iga aasta kohta 1922, 1923, 1924 jne. kunni 1931 aastani.

Sellest on näha, et ilma pinna suuruse wäljaarwamata iga aastalangi riba ja majanduse kohta, langi projekt ükfitult langi ribade nummerdamisega on koguni ilma tähtsufeta. Sellest aga järgneb, et selle projekti, suurema metsanditule, tootuseadmine nõuab palju aega, järelemõtlemist ja waewa. Mis seda pahet veel enam suurendab, on etteteadmine, et juba esimese aastalangi sisseajamine lükkab terve projekti ümber: ühes kohas on mõni rabatükk metsamaast eraldamata jäetud, teises kohas mõni noor metsafalk, kolmandas kohas on olaspuid rohkem langi riba sisse juhtunud, kui projektis ettenähtud, neljandas ümberpöördukt — lehtpuud rohkem jne.

Kõik need puhtkohalikud ettenägemata juhused näitawad, et metsatorraldaja ei tohi oma

projektiga kohaliku metsaperemehe kätt siduda. Sellepärast leitakse ka iga metsakorralduse korras ülestähendatud ainult raiemüüsi ja 10 a. raietõhjad igale majandusele. Aastalangi ajamise projekti loomiseadmini ja tema natuuras täitmise jäetagu juba kohaliku metsaperemehe hooldeks.

Mõnes Wene instruksioonis on riigivalitsuse poolt, kohaliku metsaülemate juhtimiseks ja kontroleerimiseks, katseid tehtud metsakorralduse korras ka seda projekti mahutada, kuid tagajärjed on alati hädaohtlikud olnud: 1) metsakorraldajad on selle projekti loomiseadmini, mis ainult kõige hooaja lõpul võimalik, palju teinud kaalust välistöö aega tarvitunud ja korade ülesandmise hõlts jäänud, 2) metsaülemad on seda projekti pimedast peast täitnud, ilma korvale talumata, vaatamata selle peale, et ta igas juhuses loodusele ei vasta. Iseäranis viimane juhuse oleks praegu meie Eesti metsadele hädaohtlik, sest et praegused, suure kiirusega ja hõlts suurtes normides tehtud metsakorralduse tööd ei anna meile nii täpiseid andmeid, et nad langiamiseks naturale täieliselt vastaks. Sellepärast on ka meie metsakorralduse korras ainult raiemüüsi ja 10 a. raietõhjad ettenähtud.

Metsaülematele soovitatakse seda äärmiselt kiirelt ja pealiskaudselt tehtud projekti dieti ettevaatlikult tarvitada. Et määratud metsa plaani mitte rikkuda, siis tuleks kõi 10 a. raietõhjad vahapaberile välja kopeerida, seal projekt kogu seada ja siis juba metsas tegelikult sisseaetud langid tushiga plaani peale iga aasta numbril all sisse anda.

Selle projekti täitmise ja käesoleva aasta langi sisseajamise juures peetagu järgmist silmas: Metsakorralduse ülesanne ei ole sugugi metsa kirju koosseisu pime kopeerimine, vaid tema liigitamine majanduslike eesmärkide järele, mis on: metsa suurejooneline kasvatamine, ravitsemine ja parandamine. Sellepärast annab ka iga metsakorralduse juhikiri taluajalikele teatud alam-määrad, milledest vähemad koosseisu erandid eraldamata jäävad.

1920 a. E. W. Metsakorralduse juhikirja järele on osade minimum määratud:

metsandikus:	I järk.	II järk.	III järk.
metsaga osades	1 tiin	2 tiinu	3 tiinu
metsata osades	0,5 "	1 "	2 "

Ainult talu-, tarbema ja eriti väärtuslikud ja tähtsad osad eraldatakse igas suuruses. Sellepärast ärge talitagu langiamise juures liigvõitlust, igat väikest koosseisu jaonid taga ajades. Ainult suurematel korvalealumise

juhtumisel tuleb langiajal leitud lahkimineku kohta (enesekaitseks) akt teha ja langi hõudamise aruandele juure lisada. Võib ju juhtuda, et segametsas, mille koosseis takseerijelduses on näidatud 5 ku., 5 ka., ühe langi tüki sisse sattub kuuse enamuse, teise sisse kase enamuse jne. Sellepärast ei lähe meile metsamajapidamine nurja, kui mõnel ühikul juhusel osapuu arvetele 0,5—1 tiin lehtmetsa raiutakse eht ümberpöördukt. Suurte arvete idendõluse teooria järele tasandavad ennast sarnased + ja — poole korvalealumised ära ja lõpu resulktaat jääb õigeks.

Üleüldiselt meie metsamajandusele ja iseäranis langiamisele kõlbab deiviis: „Enne mõtle kuu ja põhjalikult, siis tegutse ruttu ja lihtsalt.“

Kõige kohasem langiamise abinõu on 2 arv. pikkuse ingema kapi otsa pandud horisontaalne puu rist, mida meie metsades juba pea igil pool laiialdajest tarvitatakse. Ainult täisnurgist korvalealumises kvartali kujudes tuleb ka nurgamõõtja (vantomeeter, astrolaibia) appi võtta.

Langiamine: Kui langi esimene küljesiht (pitutisihit) on läbi aetud ja läbi mõõdetud, siis pannakse puu rist selle sihi keskele üles ja aetakse langi laiuse siht läbi. Laiuse sihi otsas (25, 30, 50 silda) pannakse rist teistkorda üles ja raiutakse teine pitutisihit paralleelselt esimesele. Võpüks täieldatakse see terve langi riba risti abil ükslutesse langi tükkidesse.

Langiamise ja klupeerimise tööde päeva normiks arvatakse ühe inimese peale umbes 10 tiinu. Harilikult jääb see norm ülemääraks.

Aja loomuhoidmise mõttes on kasulik langiamist ja klupeerimist ühel päeval toimetada, kõi tööd ühes kohas ära lõpetada ja alles siis teise kvartali üle minna.

Arvan et ülemaal toobud lihtsatest, tehnilisest näpunäidetest on küllalt kindla sideme saamistamiseks metsakorralduse korra ja tema tegeliku täitmise vahel. (Lõpp)

Sanglepa ja walgelepa waenlased.

Möödaläinud aastal tõi „Eesti Mets“ nr. 6 kirjelduse sang- eht mustlepa (Alnus glutinosa), kuna siin sanglepa lähemast sugulasest, walgelepa (Alnus incana), lühikeste kirjelduse tahan tuua, niisama ka nende lehtpuude waenlastest.

Walgelepa kasvupiir ulatab palju kaugeemale põhja poole, kui sanglepal. Ta ei taha kuidagi lehvast liivast ega ka hapust soomaas figineda, vaid uduab paremat ja rammusamat

pinda kui sanglep. Kaswu poolest jämedaid ja suuri metsasid ei sünnita ta tuisagil, küll aga tihedad lepituid, milledes meie armsam ja kuuldamam laululind, ööpik, armastab elutseda.

Walgelepp annab head põletuspuud, isearamis hagu. Palsudes kohtades on ta meie maal ainufene kütteaine. Suureks kaswab ta ainult kõigeparemal maapinnal, halvema maa peal jääb ta aga pöödsaks.

Tarbepuuna võib walgeleppa nende samade otstarbete peale tarvitada, nagu sangleppa, kuid väga harva leidub nii suuri walgeleppa puud, milledest saepatkusid võiks saada. Sellepärast waadatakse metsandusliisest seisukohast tema, kui umbrohu peale.

Lepapuu waenlased ja söödikud on: lepalehesitikas (Agelastica alni) ja lepanokpõrnikas (Cryptorrhynchus lapathe). Lepalehesitikas on waitene 4—5 millim. pikkune tumesinine sitikas, kes ennast oma isesuguse halwa lõhna abil putu- kasööjate loomade ja lindude vastu kaitses. Oma kollased munad muneb ta lepalehtede peale, millest juuli kuus mustad tõugud välja tulewad,

kes nii usinad on lepalehti sööma, et nad juba kuu aja jooksul täis kaswavad. Siis poewad nad maa sisse ja muudawad endid tuppeks, kust weel selsamal suwel walmis sitikad välja tulewad, kes lehtede all, puutändude sees ja mujal peidukohtades talwelorterit peawad.

Rahjulikum weel, kui lehesitikas, on 7—9 millim. pikkune lepanokpõrnikas, kes niihästi leppade kui ka pajude peal ühtewiisi elutses. Ta teha on pigitarwa must; tiirwa tatiekoorikud walgiate soomustega kaetud. Aitab ta hädaohtu, siis teeb kohe, nagu oleks ta surnud: tõmbab jalad ja katsumise sarwed wastu teha totku, wajutab noka rinna wao sisse peitu ja kututab ennast maha, kus teda mustalt maapinnalt raste on üles leida.

See põrnikas närib lepa noorte kaswude koort nii et need ära kuuwawad; tõugud aga uristawad ennast noorte leppade tüwi sisse ja närwad puu südame ära. Ka paju istandustes teewad nad tihuilugu väga suurt kahju.

J. Põllumees.

Jahiasjandus.

Kuidas hundi poegi otsida ja leida.

Sulge kätte wõtma ajas mind mitmelt poolt saadud teated huntide rohuse üle. Edaspidi võib nende arw weelgi suureneda, mis rahwale otse nuhtluseks oleks. Seda hädaohtu on võimalik kõrwalbada kõige lihtsamalt nende poegade metsast äratoomisega.

Hundi pesa ja poegade otsimine tarvitab aga kõige suuremat tähelepanu, terawat filma ja wäsimata püüwust.

Kõige pealt tuleb talwe õhtutel, umbes kuu- lapäewa ajal, tähele panna, kas on kuulda

huntide hulumist; mitte ülsikut undamist, waid nõnda nimetatud „trallitamist“. Kus pool sarnast „trallitamist“ kuulda, seal pool saab neil kewadel kindlasti pesa olema. Muidugi ei saa mitte paari werstaliise maaalaga rehlendada waid nii umbes 25—50 ruut werstaliise metsatükiga.

On aga hundipaari wahapeal õnnetus tabanud, siis, muidugi, pesa ei leita.

Otsimine sünnib jälgi mööda. Kuigi mõni selle kohta peab wangutab ja kahtleb: kas ja palja maaga werstade wiisi jälga jõuab wahtida, siiski on see võimalik.

Kes otsima läheb, lunastagu kõige peal

„jänese poest“ endale lepp (sealt saab odama-malt), millega jälga lugeb ja algagu. Muudugi on kõige enne tarwis hundi jäljed leida. On jäljed leitud, siis ebaft, hoolega tähele panes igat kõveraks ehk mahatallatud rohutõrt, jermiti pöördunud lehte ja muda peale maotatud warba aset. Raomad jõgede wõi kraawide ääres jäljed ära, siis otfitagu neid teisel pool talbal. Naste on kõwa nõmme peal jälge kinni pibada. Olen ise nõmme peal käpuki, nina maa küljes, jälga uurinud ja lõpuls pesa leidnud, kus kahelsa pimedat hundipoega sees olid, kuna wanad, inimese ligiolekust haisu ninasfe saades, weel wiimasel filmapilgul ueli, poega ära wiinud olid.

Kui otfsija jälgibes palju üksteisest ristamisi ületäimaid jälga leiab, siis on see märgiks, et pesa ligidal. Tarwis aga ruttu leida, kus need jäljed peateeraaks ühinewad. On see leitud, siis nii ruttu kui jälgede nägemine lubab, ebaft pesa juure. Siiski wõib juhtuda, et pesa ligidal olem wana hunt, inimese haisu ninasfe saades, pojad eest ära kannab ja otfsija ainult mõne poja ehk koguni tühja pesa leiab. Kõiki poegi kätte saada wõib ainult harwa, sest enamiste on üks wanabest itka pesa juures, kes weel wiimasel filmapilgul poja lõugade wahela tahmas ja ära wiib. Hundil on alati tats-kolm pesa ligistiftu ja hädaohu korral hakkab ta poegi ühest pesast teise kandma. On aga aega rohkem, siis kannab ta pojad koguni kõrwale metsa.

Algajatel on parem otfimisest läheleste ette wõtta. On pesa leitud, kus pojad sees, siis jäägu üks pesa juure wahiks ja teine mingu ruttu teisi pesi otfsima: wäga wõimalik, et muist poegi juba teises pesas on. Ei ole aga teises pesas midagi leida, siis pangu hoolega tähele, kas ei ole seal karwu, kas ei ole afe soe ja kas ei tundu hundi haisu. Wilumuse juures wõib lohe otfustada, kas selles pesas poegi ülekõlbe on olnud ja kui palju.

Weel juhtin algajate tähelepanu selle peale, et otfimise juures wahest segabusesse wõib sattuda ja peapesa arwel tagawara pesa juure juhtuda. Tufase meelega mõtleb siis otfsija, et hiljaks jäänud, kuid waadaku lohe ringi, wahest on ta sinna liig wara tulnud ja pesa alles leidmata. Harjunud otfsijale sarnast äpardust enam ei juhtu.

Otfimisele ei pea kunagi ilma lasteriistata minema. Pesa juure jõudes hoitagu lasteriist alati walmis ja argu unustatagu esimeses rõdmu-joowastuses, et see filmapill wäga karbetaw on, sest ootamatalt wõiwad wanad pöödrases wihas kallale tormata. Ka poegi juba kottis tandes

tuleb niisama ettemaatlik olla, sest hundipaar nii fergelt oma lapsi waelalasele ei anna.

Hundikutfitad on õige tenad loomatesed: niufuwad nagu koerakutfitad, lakuwad piima ja roniwad sülle magama, aga waata neid paar tuud hiljem, siis omawad nad juba kõrwale-põiklawa waate ja koeraga mängides on nende armsam kinniwõtmise loht itka koera kõri.

Hundi pesa on wäga lihtne ja wilets: wäite lohute maasfe kaabitud ehk murtud puu juurika alune ja see on kõil.

Bole talwel trallitamist tähele pandud ja ei teata, kus otfimisega algada, siis püütagu nii 10—15. mai paiku (wana kalender) teada saada, kas on hundid kusagil lambaid murdnud. Kui on, ja jäljed weel loetawad, siis katfutagu jälga mõõda metsa järele minna; koplil aia taga ja karjamaa metsas ei makfa aega wiita, sest nii ligidal pesa ei ole. Wõib ka juhtuda, et suures metsas pesa ei leita, siis jäetagu seekord otfimine ja katfugu mõne päewa pärast uuesti, sest wast polnud weel õige aeg. Mitte õigel ajal otfides wõib arwamisele tulla, et metsas pesa ei olegi, kuna mõni päew hiljem ometi pesa leidub.

Kui kahelste otfsima minnatse, siis walju juttu argu aetagu ja piip ehk wõiks ka nagu koju jääda.

Metsawahid, tehke otfimisega tulewal aastal algust, küll õnnestab ka sihile jõuda. Zuba see isefugune hea tunne, mis siis tunneb, kui pesa juure jõuab, kus tulewased murdjad sees magawad, tafub waewa ära.

Arge unustage aega! Kui hundid mitte juba uue kalenteri järele aega ei arwa, siis on see 8—20. mai wahel wana kalenteri järele.

Olets paljugi jutustada, aga kirjeldus wenib pitaks. — Tõuseb nagu noorepõlwe mälestuste sunnil omalgi weel tahtmine kord metsa minna, et sealt, nagu wanasti isa feltfis, kotti täis wäiteid murdjaid ära tuua.

Argu aga metsawahid minu pärast asjata walwama hakatu; olgugi et isa wanast hundi-poegi otfides omawoli tarwitas, — poeg seda enam ei tee.

Gead kordaminekut soowides loodan, et metsawahid kord noorte huntide näituse korraldamad.

Selleks jõudu tööle!

E. P.

Weel rebase laskmisest.

Tõenduselts, et mitte üksi maakonna metsa-ülema furnud rebane metsa ei jooft*) ja et

*) Waata „Gesti Mets“ № 6, „Kuidas maakonna metsa-ülem rebast lastis.“

metsavahtide hulgas rebase lastmise suhtes ka kangelasi leidub, jutustab Karula metskonnast metsavaht Kuus lühendatult järgmist:

Ta pöritanud kord rebasele ühte järgi 2 pauku, kuid see, vaatamata selle peale, läinud wigastatult ikka edasi. Beriseid jälgi mööda järele minnes pöritanud ta rebasega väikeses metsatukas uuesti koku ja lõpetanud seal tabava pauguga, 10 sammu pealt, reinuvaderi elu. Et asi kindlam oleks, astunud paar sammu lähemale ja wirutanud veel ühe paugu pähe. Siis rebane olnud nii furnud, et isegi saba pidi vastu maad löömist ei tarwitanud. Uudishimuline olles teada saada, kuidas rebane edasi tulnud peale kahe paugu, läinud ta jälgi mööda vaatama. Sealt tagasi tulles, et lastud rebast kaasa võtta, näinud ta aga oma jahisaati juba 50 sammu kaugusel kiirelt edasi plagamast. Järele jookstes laadinud ruttu püssi ja annud veel ühe aupaugu tagant järele ja sellega olnudgi rebane läinud.

Lastja ise arwab, et selles nõrgad laengud süüdi olid, mis rebast ainult pöritanud.

Moh, kas nii ehl teisiti, juhtub ju mõndagi äpardust jahimehel, olgu ta maakonna metsaülem ehl metsavaht!

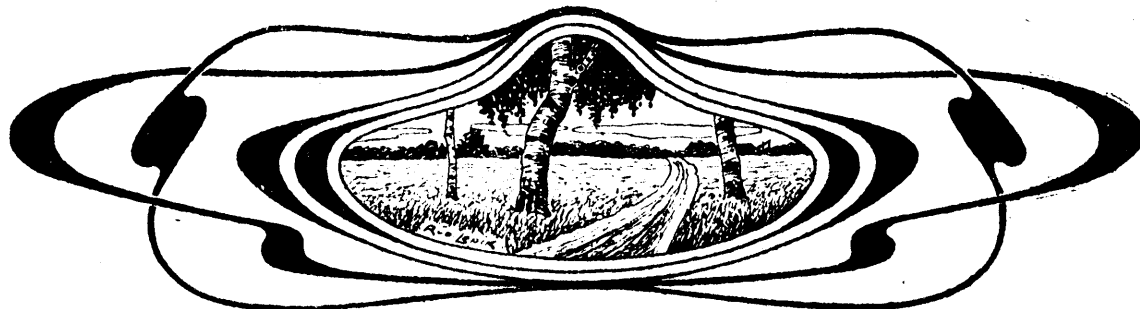
Püssi puhastamisest.

Jahi püss saab alalisest pehmete haawlidega lastmisest seest nagu ära tinutatud, mis püssi jooksu peale halvasti hakkab mõjuma.

Selle pahe kõrvaldamiseks soovitab „Maja-pidaja“ elawhõbedat järgmisel viisil tarwitada:

Püssi raua alumine ots pannakse korgiga kõvasti kinni, kallatakse raua sisse üks lood elawhõbedat ja korgitakse ka ülemine raua ots kõvasti kinni. Müüd wõetakse püssi raud käte wahele ja hakatakse õõtsutama, nii nagu pudelisi pestes. Pooleduunilise raputamise järele on raud tinast puhast ja püss laheb jälle nagu ennegi

Elawhõbedat ise wõiwat õhustest nahast läbipressimise teel mustusest ja tina prahist puhastaks teha uuesti tarwitamiseks.

Mitmesugused teated.

E. M. Kutseühisuse tegevusest.

9. juulil s. a. oli Haapsalus, Paralepa metsniku ruumides E. M. K. Keskkühituse koosolek, kus muu seas järgimisi asju arutati: Et wõimalust anda kõikidele metsategelastele ühinemiseks, otsustati ülemaalisel kongressil küsimust üles võtta, et kutseühisus saaks ümbermuudetud „Metsategelaste Ühiste Liiduks“, kuhu oleks koondatud kõik metsateadlased, metsategelased, teenijad, feltšid, õpejõud ja õpilased, kas ühingu ehl üksikute liikmete näol.

Kuulirja „Eesti Mets“ toimetuse koosseisu läbiwaadates ja teguwõimalust filmaspiidades otsustati wastutawaks ja tegewaks toimetajaks — Chr. Veilop'i asemele, kes elutoha muutmise pärast ennast sellest wabastada palus — nimetada h-ra A. Netze: toimetuse töö arajagada osakondadesse ja nende osakondade toimetajaks nimetada: metsaasjanduse osakonna toimetajaks h-ra Mr. Nuksmann, metsatörralduuse — h-ra E. Schabat, metsatöödustuse — h-ra B. Saks, jahiasjanduse — h-ra W. Wallner, kutsehariduse ja õpetatsete — h-ra A. Mathiesen, poolametli-

tub teated — h-ra J. Bolt, kutselühisuse asjus — h-ra Chr. Veilop.

Ülemaaline kongress otustati kokkukutsujada Tallinnas 10. ja 11. septembril s. a. järgmise päevakorraga:

Esimisel päeval s. o. 10. septembril:

- 1) Kongressi avamine kell 11. päeval,
- 2) Juhatusel valimine,
- 3) Saadikute volituste läbivaatamine,
- 4) Töötlava läbivaatamine ja kinnitamine,
- 5) Nühmade erikoosolekut.

Teisel päeval s. o. 11. septembril:

- 6) Keskjuhatusel ettepanek kutselühisust ümber nimetada „Eesti metsategelaste ühisuste liiduks“ ja põhikirja muutmine,
- 7) „Eesti Metsa“ väljaandmise küsimus,
- 8) Aruanded kohtade pealt,
- 9) 1921 a. aruanne ja 1928 a. eelarve,
- 10) Metsaadanduse kursused ja kutselühisuse,
- 11) Palgaotud ja palgamaa,
- 12) Kongressil ülesõdetud küsimused ja
- 13) Valimised põhikirja järele.

Kongressi eelõõd, nagu ruumide ja luba muretsemise, h-ra Pärna peale panna.

Segiaetud mõisted.

Räesoleval korraldusel sai E. wahtlonna riigimetsawaht mõisast nõndanimetatud palgamaa.

Elawat ja eluta inventaari tuli mõisas nii palju jagamisele, et jagada tarviski polnud: kõik afunifid said, mida soovisid ja ülejäägid müüdi oksjonil maha, kuid sellepeale vaatamata ei võinud metsawaht siiski oma nina üle jagamiseruumi läve pista, sest tõendati, et metsaametnik ilma ministri isedraalse lubata midagi ei võid saada!

Ja eks ta ole! Ega minister võid kõiki asju ringlonna walitseja hoolde usaldada, sest ka nende seas olla mehi mitmesuguseid. Korraldus ilus küll aga, oh häda, mine võta minister kinni, et ta õigesti ajaks appi jõuaks tulla.

Noh, pole ka wiga, metsawaht on kindla palga peal, saab 500 marka kuus ja naisele ka igas kuus 300 marka. Naine pureleb küll, et mees seda raha tohe tema kätte ei anna, aga mees seletab, et see 300 marka on ilka seefama palga raha kui 500 markagi, ainult antakse niisuguse nime all välja, nagu lähets see naise ülespidamiseks ja et ülemus seda sugugi ei taha, et naine riide ja sifirätikute peale raha raiskaks.

Wabandage, lõpsin jutuga weidi kõrwale!

No ja, metsawaht saab 800 marka kuus ja kui sellele weel kaks 18-da kuu palga juure lisada,

siis on paari aasta pärast wanter käes ja setulas ta ees.

Kawatjus kena, kuid tegelik elu näitab teist. Warsti peale maa kätteandmist mõõdeti ka maantee osa välja, mis metsawahti hoole alla käib. Olets tee tüll ligidal, siis olets metsawaht iga hommitu kaks taskutäit kruusa tee peale wiinud, mis aasta kohta rohkem välja teeks, kui külamehe koormad, kuid maantee oli kaugel ja metsawaht pidi metsawalwe taewaisa hoolets jätma ja külasse käre minema oisima.

Maewalt oli üks muu kuidagi lahendatud, kui juba wallaisade poolt õrn tähendus tuli, et maapildajal ka tarwis küüditord teha ja abimeetsaulem 25. wersta kaugusele sõidutada, kes ka warsti õues ootas. Seisuford oli rohkem kui räbal: igast küljest ootas trahw ja karistus. Ünueks oli abimeetsaulem ladus mees, murdis pajupõdsast oma haige jalale teise terve jala juure ja — kaks metsawahti küüditorda välja sammuma.

See lord kaks õnnelikult, aga järgmine...?

Mõisa rutis jägataste afunikkude wahel ära, aga metssaametriskudel ei olla õigust oma koha järele ruffid saada, selleks ei pidada ka ministri luba aitama, — olla seefugune määrus olemas. Mii ei saa siis metssaametrisk oma põllul talivilja pidada, sest mis lootuse peale rutist maha teha, kui ametist lahtumise päewast ka põllust lahtunud oled.

Õditidest nendest konfubest mõib kuidagi ükfitasjaliselt aru saada, kuid üks asi on selles täiesti tume, nimelt peeti siiaajani järgmisest põhimõttest kõwasti linni: — kus on kohustused, seal on ka õigused ja ümberpöördukt. Muud on aga need mõisted nähtawasti õdit segi aetud!

Kas ei mõiks mõni laiemal filmarinjiga ametiwend selle kohta seletust anda ja kas ei leiaiks ametiwennad tarwiliku olemat lähemal üleriiklisel kongressil metssaametriskude õiguste ja kohuste, töö ja tasu wahel selgemat wahetorda lüna, olgu siis tasu ehk õigused nii suured, kui nad on.

J. W.

Toimetuse järeilmärkus: Ei palga ja palgamaa küsimus meie metssaametriskudel üks tähtsamatest päewaküsimustest on, pealegi kus rääkida teataks, et tulewikus sellel alal suuri muudatusi loota ja oodata olla, siis oleks soovitatav, et metssaametriskud ja teenijad seda küsimust „Eesti Metsa“ weergudel igatpidi walgustada püüaksid.

Soowitaw oleks ka nende wäärnähtuste esile toomine, mis tulewikus mitte enam lorbuda ei tohiks ja tingimata kõrwalbatud peatfid saama.

Mõni sõna oskussõnade kohta.

„Gesti Mets'as“ nr. 5 avaldatud oskussõnade kohta tahaksin oma arvamist avaldada:

Abäfen ei tähenda mitte üksnes äranäririma vaid ka ärasõmma.

Abbruchholz ei ole saksakeeles tarmitusel: on olemas **Anbruchholz**, mis tähendab poolmädast puud; kohati nimetatakse niisugust materjali ka **laagrivunu**.

Abfahnen ei ole saksakeeles tarmitusel; kuulen seda esimest korda.

Abfälligkeit ei ole olemas, on ainult **Abholzigkeit**.

Abfuhrzettel ja **Abfuhrschein** on üks ja teine, vahe on ainult selles, et esimest tarvitatakse meil, **Waltimail**, kuna teine saksamaal tarmitusel on. Tähendavad need mõlemad sõnad ühte: väljaveostäht.

Ablagen ei ole olemas, on **abplaggen**.

Abstände oleks niisugune puu, mille enam peaaegu sugugi juurdekasvu ei ole, mitte aga veel kuni, kuid **Abstände** ei saa tarvitatud, vaid **abständig**.

Abgelagertesholz ei ole õige, peab olema **abgelagertes Holz**.

Abzählungstabelle on nimetud mõttes õige, mitte aga **Abzahlungstabelle**.

Abzweigen on mul täiesti tundmata sõna ja oleks huvitav teada saada, mis-juures saksakeelses metsatirjanduses **N. N. Seltz** selle sõna on leidnud.

Absteckzahl ei ole õige, peab olema **Absteckzahl**.

Abräumungsschlag ei ole tarmitusel, on selles mõttes ainult **Räumungsschlag**.

Bestand ja **Waldbestand** on **насаждение** ja ei mõtks wist mitte esimene sõna **насаждение** — kogumik ja teine puistu tähendada. Ka ei ole sõnad: **männistu** jne. tarwilikud, sest et on olemas juba kohased sõnad: **männik**, **kuusk** ja ka **puestik**. Ei ole tarwidust uusi sõnu luua, kui juba olemas olevatega küllalt selgelt mõtteid avaldada võime. Kui **männistu** all ainult puhas männi metsa arvata tuleks, mida minu teada ka **männik** ei eita, kas tahetaks siis tulevikus ka ainult puhtaid männikuid ja kuuskuid kasvatada, mis aga mitte sugugi tulukas ei oleks; edasi veel — kas **puistu** siis ka veel **puistu** on, kui puude all tarpuud kaswamad?

Minu arvates oleks õigem wanade **männiku**, **kuusiku**, **puestik** jne. juure jääda, sest neid tunneb juba iga inimene ja eraldi iga metsamees, kuna **puistu** uus ja tundmata on. Ühes sellega jääb ka küsitavaks, kas teha keeleliselt küllalt õnnestunuks saab lugeda.

Bruchlich ei ole olemas, on **brüchig**.

Derbholz — jämpu. Kas ei ole siin mitte trükitwiga ja peaks olema **jämpu**; wimasel juhtumisel ei ole sõna kohane, sest ka peenike puu on **Derbholz**.

Durchforstung — läbiraiumine ei ole kohane, sest ka **Durchhanen** on läbiraiumine, siin peaks mõnda uut sõna katsuma leida.

Durchläuterung — harwendamine ei ole kohane, sest **harwendamine** on **Lichten**, kuna mõiste poolest **Durchläuterung** **litkamine** on, mis puestik

Forsteinrichtung operat ei saa tarmitud, on olemas **Forsteinrichtungswerk**.

Hauptbestand on peapuestik, kuna **waldführende** rinne — **herrschende Altersstufe** meele tuletab.

Krüppelwald on kaitamets, kuna aga **Krüppelwald** — kibur mets on.

Krone on kroon, kuna **wäsa Busch** on. **Richtung** — walendil, kas ei peaks **walgendil** olla?

Richterschluss ei ole õige, on **lichter Schluss**.

Richtzunwachs ei ole, on **Richtungszunwachs**.

Rebenbestand ei ole alistuw rinne, sest et **Rebenbestand** on Kraft'i tabelis III, IV. ja V. klass, kuna I. ja II. klass **Hauptbestand** on; alistuw rinne tuletab meele kahe järgulist metsa.

Niederwald — alamets ei ole kohane, alamets wastaks sõnale — **Unterholz**.

Schluss on полнота — täius, kuna **Vollheit** selles mõttes tarmitatud ei saa.

Textur on строение древесины, aga mitte ainult строение

Unterlage — põhipuu. Miskipärast ei kõlba siis mitte enam tarmitusel **olew aluspõu**?

Verholzt — puitunud on wõerastaw, sest et tarmitatakse puitunud. Kui **puu** — puitunud õige on, kas siis **inn** — **initunud** wastuwõetaw on? Minu arvates mitte.

Kui meie juba tarvitame sõna ratering, kas siis ei oleks ka mitte kohasem tarvitada sõna raietiga aga mitte raietega?

Alfr. Auksmann.

Kelle käsku täita?

1921 a. detsembri kuu „Eesti Mets'as“ teatas Metsade Peavalitsus, et metsateenijad peavad tõrumata täitma neid kohustusi, mis omavalitsuse asutuste poolt peale pannakse, nagu küübis käimine, tee tegemine jne., ühes teiste maaomanikkudega, kunni walitsuse poolt selles asjas seisukoht mõdetakse.

Kas see asi juba lõpulistult on otsustatud, ei tea, aga käsud ja kohustused käivad edasi.

Nii on siis alariik metsateenija peale oma ülemuse ka walla käsutada ja need käsud mõivad tihhti wastamisi minna, nagu see minulgi hiljuti juhtus:

• Sain metsaülemalt käsu L. metsawahi juure, 15. wersta kaugusele, lankijid wäljaajama minna ja wallawalitsuse poolt teise käsu samal päeval M. wahikonnast 2 palki ära tuua. Mis sugust käsku nüüd täita? Mine palki tooma, siis metsaülem ootab asjata, ehk mine lanki ajama, siis ootab trahw wallawalitsuse poolt!

Wõib ka seda ette tulla, et wallawalitsus käsutab walla metsa ja metsawahi samal ajal oma wahikonnast wälja.

Metsawaht mõib oma ülemuse lubaga päewa ehk paari omast wahikonnast lahkuda, siis aga ei tea seda, peale tema perekonna ja tema ülemuse, mitte laiem ringlond. Asi on aga koguni teine, kui juba terve wald teab, et täna ei ole metsas kedagi karta.

Ei ole ka igal wahikond nii wäike, et kui walla tööst wabaks saab, kogu mõib näha, mis paha on tehtud. Sageasti tuleb see alles päewade ja isegi nädalate pärast ilmiks ja siis on juba igasugune jälgimine mõimata.

Metsaametnik—ja walweametnik iseäranis—on riigi warahoidja ja paha on, kui ta ümbruskonna mõju alla sattub.

Meie endised metsaperemehed olid selles asjas diige tundelikud. Tean üht juhtumist, kus metsawahil põles maja ära, ise sai tulest wälja ja ligema talusse õõfets aga mõisnik saatis hobused järele ja wiis metsawahi sealt ära. Nähtawasti ei tahtnud ta, et tema metsawaht talus õõb on. Muidugi tuleb seda liialdatuks pidada, aga põhimõte jääb õigeks.

Olgu tähendatud, et metsawaht ja metsnik

ei mõi omale mitte seda lõbu lubada, et sulast pidada, kes need walla käsud täidaks, see lähets liiga kalliks maksma; tema majapidamine on ikka tema perekonna ja tema enese wabaaja töö.

J. Sibrits.

Lühemad teated.

Tenthredo rufa.

Mitmel pool Bärnu maakonnas on noorte mändade peal suurel arvul läikima musta peadega tumerohelist halli larwa rööwikulid (usfisiid) näha. Mõnes kohas on nad minema aastafed offad täiesti ära söönud. Glutsuwad kobaras offaste peal; kui neid ehmatada, siis tõstuwad korraga pead püsti

Rööwikuteist ilmuvad wiimati männiofta waapõlud, (Tenthredo rufa), kelledest emafed punakas kollafed ja isafed mustad, punaste jalgadega.

Suwitaw oleks teada, kas neid teistes maakondades ka tähele on pandud.

R. Aun.

Puurmannist.

Asi seisab metsawahi R. elumaja ehitamises, mis paigast ei taha ega taha nihkuda, olgugi et materjaal, mis wiimafeni juure on weetud, jääb juba kolmat ja ofalt—mis enne aasta aega metsas seltsis — neljat aastat mädanema.

Maja on wana peaaegu ilma latufeta; suwel sadab wihma taela, talwel tuisfab lund seinte alt fisse. Juba enne sõda, mõisniku aeg, afuti uue maja ehitamisele: ueeti materjaal juure; algas aga sõda, töö jäi katki ja materjaal mädanes ära. Eesti iseseiswusele pääsemisel oli lootus kindel, et uus maja ehitatakse ja waataski kohalik metsaülem maja üle ja ofustas, et uus tuleb ehitada. Tarwitik materjaa'gi weeti juure juba 1920 aastal.

Müüd aga oodatakse juba kaks aastat Tallinast eelarwet ja plaani kinnitamiselt tagasi tulema aga — ei tule ega tule! Metsawaht on mitu korda metsaülema poole palwega ja järelepärimisega pööranud, millal töö algab, saab aga igakord wastufeis: „Mina ei mõi midagi teha: luba ei tule“!

Nii peab metsawaht ikka edasi läbitõlkumas majas elama ja materjaal mädanab! Kui eeltulewal aastal ehitusega algust tehakse, tuleks pooleb palgid ja latid uuendada, seit seened on juba neil seljas.

Kas mõib mõimalit olla, et kaks aastat nii-

fugufeb wälleseb asjad kinnitamata seisawab ja miikspäraft lastatse materjaal walmistada ja juure webada, kui teda wõimalik ära lastada ei ole?
Metsawahi.

Metsatööstusest Saksamaal.

Ragu Inglise lehtede le teatatakse olla Saksamaal puumaterjaali puudust karta. Juba enne sõda webas Saksamaa rohkem puumaterjaali sisse kui wälja, kuna nüüd aga sissewedu seismas, mille tõttu puumaterjaalist puudus ja hinnad tõusemas. Ka peab Saksamaa käesolewal aastal andma Belgiale, Italiale, Inglis- ja Prantsusmaale kokku 2.700.000 liiprit, 441.700 telegraafi posti, 155.000 t/m. ümmargusi puid ja 1.286.000 t/m. saetud puid. Wiimasel ajal on Saksamaal palju uusi aktiwaalsete asutatud, kes kõik metsaga äri tahawad teha. Ka on ette wõtetesse pandud kapitaalisid märksa suurendatud, sest et enbised summad kõrgete hindade tõttu äriajamist enam ei wõimaldanud.

Sakslastel olla lootust Wenemaalt metsa saada, mis umbes 40% odawam tulla kui Saksamaa oma.

Metsatrahwi taksi tähtsaja pikendus.

Rõlutöministri määruse järele 22. juunil 1922 a. on „Riigi Teatajas“ nr. 12 — 1921 a. awaldatud metsatrahwi taksid määranud ka 1922 aasta kohta.

Metsamaterjaali wäljawedu.

Läänud aastal on Tallinna sadama taudu wäljamaale saadetud umbes 14.500 tonni metsamaterjaali ja peale selle veel kaunis rohkesti paberimassi ja teisi puutööstuse saadusi.

Arwatavasti saab wäljawedu käesolewal aastal suurem olema.

Sissewedu Inglismaale.

1921 aastal on wäljamaalt Inglismaale sisse weetud ainult 30 miljoni naela sterl. eest puid, kuna 1920 a. sissewedu 80 miljoni oli. Hiljutisel kaupmeeste liidu koosolekul arwati siiski, et wäljawaated juba paranenud on.

Trüki wead.

„Eesti Mets'as“ nr. 7 on juhtunud mõned trükiwead, mida lahkesti parandada palume:

104 leheküljel 1 weerul, 8 rida alt on trükitud: „peal tuule olewast“, tuleb lugeda: „tuulealufest“.

Samal leheküljel, 2 weerul, kolm wiimast rida alt, hakates: „sest et langijamise korb jne.“ tuleb mitte eelminewa aga järgnewa lausega ühendada.

105. lehek., 1 weerul, 5 reas alt, sõna „aeg“ asemel lugeda „arw“.

106. lehek., 2 weerul, 19 reas alt: „1921 a.“ asemel lugeda „1920 a.“

Toimetusele saadetud kirjandus.

„Ilus koel Belgias.“ A. Faria de Wasconcellos, Briisjeli uue üliõuoli psühholoogia ja pedagoogika professor. Prantsuse keelest tõlkinud M. Michelson. Eesti Opetajate Liidu kirjastus nr. 6—1922 a.

Kirjanduse „Romaan“, „Kaswatus“, „Kalaasjandus“, „Laewandus“, „Tulew Eesti“, „Loodus“, „Eesti Raubtee“ ja „Eesti Rätt“ jooksuwad numbrid.

Poolametlikud teated.

Metsade Peawalitsuse ringkirjad.

28. juunil 1922 a. — 18777/54.

Metsade Peawalitsus teatab, et metsatulekahjude kustutamise palganormid on käesolewaks aastaks järgmiselt kindlaks määratud:

- a) meesterahwale Mtr. 19.— tunnis,
- b) naesterahwale „ 15.— „
- c) alaealisele „ 11.— „

Tõbaja wäljaarwamise juures tuleb kustutamisele minemise aeg juure arwata.

13. juunil 1922 a. — nr. 20785/57.

7. juuni s. a. ringkirja nr. 18759/48 osaliselt muutmiseks ja 13. V. s. a. ringkirja nr. 14145/39 täienduseks teatab Metsade Peawalitsus, et neile metsfondade asjaajajatele ja saeweskite meistritele, kellel oma lehmad on, kuni 3 tiinu metsabeinamaad keskmise wõistluspaikumise hinnaga rentida wõib.

24. juunil 1922 a. — nr. 22197/60.

Arusaamatuste ja eksiarmamiste ära-

holdmiseks teatab Töö-Soolekandeministe-
rium, et „Riigi Teatajas nr. 84/85 — 1921
a. väljakuulutatud perekonna abiraha sea-
duse käsitamise juhatuskirja § 11. ettenäh-
tud kahenädaline tähtaeg perekonna abi-
raha nõudmise ettepanemiseks on maksev
nende ametnikkude ja teenijate kohta, kes
nimetatud juhatuskirja avaldamise ajal ja
juhatuskirja § 11. ettenähtud 2. nädalalise
tähtaja rätkel oma alaliste ametikooste
täitmisel viibivad.

Puhkusel olejate, haigete, alalistest tee-
nistuse kohast ära komandeeritute ja teiste
sarnaste äraolejate kohta tuleb nimetatud
tähtaega arvata sellest päevast, millal
ametnik või teenija oma alaliste ametiko-
oste täitmisele uuesti asus.

M. Peawalitsuse ülema päewakäsud.

2. juunil 1922. a. — Nr. 29.

Põllutöministri käsu põhjal 23. mail 1922. a.
Nr. 57, § 5 määratakse Kaavere metskonna
abimetaja Jaan Paulmeister uuesti arvatud
Udare metskonna III. järgu metajalemaks 1.
mail 1922. a. arwates.

Põllutöministri käsu põhjal 23. mail 1922. a.
Nr. 57, § 3 määratakse Tarwastu metskonna
abimetaja Jaan Paulmeister uuesti arvatud
Kärstna metskonna III. järgu metajalemaks 1.
mail 1922. a. arwates.

7. juunil 1922. a. — Nr. 30.

Kob. August Mänd määratakse Kaavere
metskonna metajalemaks 1. aprillist 1922. a. arwates.

Kob. Richard Maasil määratakse Tartu maa-
konna metajalemaks 1. t. 15. märtsist 1922. a. arwates.

Tartu maakonna metajalemaks 1. t. Richard Maasil wabastatakse ametist
tema enese soovil 15. mail 1922. a. arwates.

8. juunil 1922. a. — Nr. 31.

Põllutöministri käsu põhjal 31 mail 1922. a.
Nr. 59, § 1 määratakse Keawa metskonna abi-
metaja Johannes Simastel uuesti arvatud
Kuusiku metskonna III. j. metajalemaks 1. mail
1922. a. arwates.

12. juunil 1922. a. — Nr. 32.

Kob. Johan Tollmann määratakse Metsade
Peawalitsuse metajalemaks 1. juunil 1922. a. arwates.

Lääne maakonna metajalemaks 1. juunil 1922. a. arwates.
Elwine Pealpuu wabastatakse ametist tema palwe
peale 20. mail 1922. a. arwates.

Kob. Elfriede Sarnal määratakse Lääne maa-
konna metajalemaks 1. juunil 1922. a. arwates.

22. juunil 1922. a. — Nr. 33.

Põpu metskonna metajalemaks 1. juunil 1922. a. arwates.
Julius Paulson wabastatakse ametist tema
palwe peale 15. mail 1922. a. arwates.

Kob. Theodor Rejler määratakse uuesti
arvatud Udare metskonna metajalemaks 1. juunil 1922. a. arwates.

23. juunil 1922. a. — Nr. 34.

Põllutöministri käsu põhjal 15. juunil
1922. a. Nr. 68, § 1 määratakse Purbi mets-
konna abimetaja Karl Reu-
mann uuesti arvatud Kuusiku metskonna III. järgu
metajalemaks 11. mail 1922. a. arwates.

Kirjakast.

Metsawahet Kuus. Saadetus sarnasel kujul
awaldamiseks ei kõlba. Teated rebase lastmise
üle ilmuvad lühendatult, wast la „Teber“, kui
edaspidi ruumi jattub. Tahate rebase juurepet-
mise pilli oma saladuseks jätta, siis peab la
kirjutust, mis muudu huiwituseta, awaldamata
jääma.

Walweametikude ja mitte walweametikude
kirjatõde wahel küll toimetuse wahet ei tee,
waib teeb wahet huiwitawate, fisulifelt wäärtus-

liste ja tribu-krabu wahel. Üleüldise huiwiga,
kuigi pundulifult kirjutatud, teated wõtab toi-
metus kõikidelt tänuga wastu ja tarwitab neid
ümbertõttatult ja aineteks.

J. O-g. Saatke toimetusele näha, siis
otfustame.

R. S. Näpinas. Ratsume teie soowi täita
ja edaspidi mõned hinnamõistatused ja üles-
anded tuua.

Wäljaandja: Eesti metsateenijate kutseühisus.

Wastutaw toimetaja: **M. Nehe.**

Lähenewad pikad õhtutunnid, kus tarwidus
:: :: ärkab ajawiite ja lõbu järgi. :: ::

Juba warakult mõtelge selle peale!

Tutwunege ajakirja

„Romaan“

proowinumbriga, mis
igale „Eesti Mets'a“ lugejale
hinnata kätte saadetakse tema
— aadressi saamisel. —

Tehke seda weel täna!

Ajakirja „ROMAAN“ talitus asub: Tallinnas,
Niguliste tän. 16. Kõnetraat 12-53

Kirjastus „ARENG“
TALLINN.

Metsateenijad!

Eesti Metsateenijate Kutseühisuse põhikirja § 21 põhjal ja Põllutööministri nõusolekul kutsub E. M. K. Keskjuhatus üleriiklise metsateenijate kongressi kokku Tallinnas, Estonia punases saalis 10. ja 11. septembril 1922 a.

KONGRESSIPÄEWAKORD:

Kongressi esimesel päewal 10. septembril:

1. Kongressi awamine kell 11 hom.,
- 2) Juhatusel walimine,
- 3) Saadikute wolituste läbiwaatamine,
- 4) Töökawa läbiwaatamine ja kinnitamine ja
- 5) Rühmade erikoosolekud.

Kongressi teisel päewal 11. septembril:

- 6) Keskjuhatusel ettepanek kutseühisust ümbernimetada „Metsatöölised ühisuse liiduks“ ja põhikirja muutmine,
- 7) „Eesti Metsa“ wäljaandmise küsimus,
- 8) Aruanded kohtade pealt,
- 9) 1921 a. aruanne ja 1922 a. eelarwe,
- 10) Metsatöölise kursused ja kutseharidus,
- 11) Palgaolud ja palgamaa,
- 12) Kongressil ülestõstetud küsimused ja
- 13) Walimised põhikirja järel.

Sellest kõikidele kutseühisuse liikmetele teatades palub Keskjuhatus osakondade juhatusi põhikirja § 21 põhjal toimetades saadikud walida ja ülemalnimetatud ajaks kongressile saata. Ühtlasi juhib Keskjuhatus tähelepanu selle peale, et eriküsimuste jaoks on metsatöölistel ja teistel metsateenijatel täiesti iseseiswad koosolekud (p. 5) — rühmade erikoosolekud — kus arutusele tulewad eri asjad kinnistel spetsiaal kooswiibimistel.

Metsatöölised wõiwad ilma wolitusteta ilmuda.

Neid metsatöölisi, kellede metsatöölises osakonnad weel awamata, palub Keskjuhatus alluwatele ametnikkudele ja teenijatele kuulutada, et osakonnad igal ajal awatud ja saadikud kongressile walitud wõiwad saada.

Rohket osawõtmist lootes

E. M. K. Keskjuhatus.

O. E. HERODES ja P. M. PRICK

Ehitusmaterjaalide ja kütteainete ladu TALLINNAS,
:: Wiljandi tän. 9, kõnetraat 863. ::

Ostab igal ajal:

Metsa ja igasugust metsa- ja ehitusmaterjaali.

Müüb ladust:

Palka, talasid, okas- ja lehtpuu laudu, telliskiwa, tulekindlaid kiwa (Schamott), lupja, tsementi, tsement kaewu- ja weetorusid, :: :: põletispuid ja igasugust ehitusmaterjaali. :: ::

Oma saeweski ja hõoweldamise wabrik.

Igasuguseid palka wõetakse wastu laudadeks ja plankideks lõikamiseks, kantimiseks ja hõoweldamiseks. — Karniiside ja pildiraami liistude walmistamine. Kõik tööd tehakse korralikult, ruttu ja ajakohaste hindadega.

«EESTI METS'A» TELLIJATELE.

Kõiki «Eesti Mets'a» tellijaid, kellel tellimise raha esimese poole aasta eest veel õiendamata, palume wõimalikult pea seda meile ära saata.

Tellimisi aasta algust peale wõetakse veel wastu ja saadetakse kõik ilmunud numbrid järele.

Ka on wähesel arwul 1921 a. käiku veel saada ja maksab ühes saatmisega 300 marka.

«Eesti Mets'a» talitus.

Eesti mehaanilise puutööstuse aktsiaselts

A. M. LUTHER

TALLINNAS

walmistab:

mööbelt, wineer kartonge,
wineer kohwreid, wineer
kooliranitsaid, wineer akti-
mappe, wineer käsitromm-
leid, wineer toolipõhju,
wineer platteid, wineer
-- labidaid j. n. e. --

Müügikoht	TALLINNAS:	Wana Posti tänav nr. 9.
"	TARTUS:	E. M. Jürgens'i juures, Wana tänav nr. 17.
"	Walgas:	P. Saretok'i juures, Moskwa tänav nr. 15.
"	Petseris:	E. Nassar'i juures Kaubareas.
"	Wiljandis:	R. Eitelberg'i juures.
"	Wõrus:	J. Kiesler'i juures, Jüri tän. nr. 12-b.
"	Rakweres:	Roman Jürgens'i juures.
"	Pärnus:	J. D. Ammende juures.